

Laptulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNR
 Felelős szerkesztő
 RÉSZESEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedés Csíkszeredán, hová a hirdetések árát és előfizetési díjak előre kifizendők.
 Egyes szám ára Lei 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP

Műfajtái ár:
 Egész évre Lei 160.—
 Félévre . . . 80.—
 Negyedévre . . . 40.—
 Külföldre egy évre . 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak.
 Kéziratok nem adnak vissza
 Nyilvántartási díjak a legolcsóbban számítottnak.
 Megjelenik minden vasárnap

A vámörlest malmunkban a régi alapon továbbra is becsületesen végezzük, szándékunk megállani nincsen, ezt csak rossz akaróink hivesztelhetik.

000000
 000000

Tisztelettel Gál Ferenc és Társa Vammalom és fűreszgyár Csíkszereda.

Az érem másik oldala.

Nagy kavargódás keletkezett két budapesti írás körül, melyekről lapunk hasábjain is, előző számunkban, némi szó esett. Ugylátjuk, hogy a mesterségesen felkavart hullámok egyre dagadnak s így kötelesség szerűen, a tárgyilagosságot szigorú szemelöltettségével, keretünkben mérten, mi is szeretnénk néhány szót a vitához fűzni.

Mindenek előtt meg kell állapítanunk, hogy az ellátásról, sőt sok esetben utszéll gyalázkodástól piffi gó „csépelőknék” halvány fogalmuk sincs Bo'dissár Iván, de különösen Németh László kitérőit. Anélkül fogunk pennát és írni, hogy ismerjük a kérdéses írásokat, de különösen a vádlottak padjára c'pelt szerzőket.

Első sorban, szeregy ismeretelhez mérten, erre szeretnénk rávilágítani, kiváltképpen a Németh László esetében.

Azontúl, hogy Németh és Bo'dissár a magyarországi fiatal irónemzedék két legtehetősebb tagja, Németh társadalmi és politikai porondon is túlságosan nagy súlyt jelent ahhoz, hogy amugy kapásból el lehessen „intézni”, ahogy ná nek szokássá vált.

Németh László az a fiatal, kétségtelenül gerinces és meg nem alevő magyar, aki évek hosszú órá óta, Magyarországon egyik legvívósabb folyóiratában, a „Tanuban” céltudatosan küzd a magyar parasztság jogos érdekeiért. Könyörtelenül le akarja operálni azokat a csökevényeket, melyek hosszú idő óta ezaráz kenyéren és hagyón tartják azokat a széleskörű néprétegeket, melyeknek államfentartó szerepük van. Jövőt, becsületet, jövőt igyekszik építeni a Közép-európa tegelyében tártalanul élő magyarok számára.

Azt is meg kell állapítanunk, hogy munkáját nem kis eredménnyel folytatja. Széleskörű és kemény kötésű lapjainkból álló táborra van, akik nyitott szemmel figyelik az eseményeket, nem szaladnak abrándok után, számolnak a való tényekkel és onnan indulnak kéréseikkel alkotó rohamra.

Az igazsággal és való tényekkel bátran szembe néző és azokkal lezámoló ember másképpen lát, csépelkzik s ha arra kerül a sor ír a dolgokról, mint azok, akik bizonyos rézszemébe kapaszkodva így keznek ki a hisztől s nem veszik észre, hogy kapódó munkájuk során még jobban belekeverednek az utvesztő ingoványba.

Fiatalt, tettrekész emberek jártak Erdélyben. Nem futólag ismerkedtek. Nem egészen „kirándultak”, hanem komolyan igyekedtek belenézni az erdélyi magyarság már-már túlságosan felszínre került ingoványába. Minden szégyenkezés nélkül belismerhetjük; nagy és égető bajaink vannak. Hogy bajaink meglátása közben tévedtek is, kiküszöbölhetetlen emberi dolog ez. Viszont nem lebutakodni való.

Mi történne, ha az erdélyi magyarság az összes „tévedőket” szíve elé idézni és felelősségre vonná?

Szabadkőműves s más esetekben hasonló hangzatos, de annál gyatrább vádakat vagdosni, olyan emberek fejéhez, akik mégis csak jelentenek valamit, nemcsak nem szabad, hanem illetlenség is. Árt a nagy, tisztázás alatt álló kérdéseknek. Olyan kérdéseknek, melyeket az erdélyi kisebbségi nép érdekében így is, úgy is tisztázni kell! Ezt követelik a való tények és az azokból folyó megmásíthatatlanul igaz helyzetek.

Hagylyontuk már, hogy alapszámban a széles erdélyi néprétegeket nem nagyon érdekli a felkavart s

jelek szerint, mesterségesen egyre erősejesebben dagasztott viták. Azonban napról-napra újabb és újabb vadak hangzatosak el a „tájékoztató” ellen. Mar-mar úgy nezd ki a dolog, hogy mind a n bo'orban egy-egy büntudattól sápadtan remegő kisebbségi magyar ut, aki faja nagy érdekeit „elárulta” a magyarországi írók előtt. A tisztán elvi jelentőségű kérdések már a személyeskedések terére csapnak át, amint már szokás nálunk. Újabb szakadékok hasádnak az annyit hangsúlyozott és idő szerű egység helyett.

Pedig a dolgok másképpen állnak. A Hrczeg Ferenc budapesti támadó cikke és nevtelen „dszentrik” vádirata nyomán keletkezett prózás vita anyagát szígyazolják, hogy Németh és Bo'dissár állják a vihart. Nem táncolnak vissza. Sőt: egyre többen és többen akadnak, akik vedelmükbe veszik a bunkó sá jól elkészített írókat, miközben az „informátorok” szerepe is tisztázódik.

Torma Cecil és Kállay Mikós közösen fogalmazott cikkben válasznak Hrczeg Ferenc cikkére s írása során meglepő tájékoztatásokat árulnak el.

Sajnos, helyzetük miatt nem tudjuk a gyors egymásutánban megjelenő írásokat érdemük szerint ismertetni. Geritként idézzük a következő kitélt:

— Itt nem arról van szó, milyen szépen tud megvalni a magyar, hanem hog, cíhet tovább.

Erről van szó tehát az írásokban, melyekben hamasághatnak a hibák, de mégis meggondolkoztató irányt mutatnak.

Németh László pedig védekezése során ilyen hangokat üt meg az őt nevtelenül támadó erdélyi „Dzsentrivel” szemben:

— A cikkíró informátoraimat firtatja s azt hiszi, megialálta őket az elcsapott jegyzőknék, kiugrott papokban, vagy legalább azokhoz közel. Nos az említett urak közül en egyiket sem látam, nem emlékszem, hogy a nevüket is hallottam volna s egyáltalán nem tudom megítélni, jogosan, vagy jogtalanul kiáltja-e ki őket áruló sópredeknek. Jóllehet nek talám azonban, hogy aki őt a makuátlant bírálja, csak áruló és sópredek közt meri keresni.

— Nem tudom, milyen informátorokat adott volna mellem a cikkíró, de hogy én azokat kerestem, akiket munkájuk után, mint kritikus becsületem, természetesen nek kell tartania. Mert teved az ur, ha azt hiszi, hogy en Erdélyt ez alatt a három het alatt ismerem meg.

— És mit informátorok? Hat nem jartam erdélyi magyar falvakban? Nem látam a nepl elhagyatottságnak olyan méreteket, ami ki, a tundrákra kíváncsók? Tudom, hogy ma mar nehes a falvakba kijutni. De ugy volt-e es végig a tuszas evekben, egészen tavaiyig? Nem volt-e ep a magyar dszentrinek bő alkama, hogy jovategy a neppel szemben nyomoruságában, amit boldogabb időkben elmuasztott...

És így tovább... zug, omik az előtünk kösismert keserűség a „Tanu” szerkesztőjének tollából.

Ismeteltem hangsúlyozzuk: kétségtelenül vannak túlságosan sötétre maszolt színek az erdélyi magyarság egyes taglói irasokban. Azonban merőben elhibasított taktika, csak ezeket látni meg. Barmennyire hangsúlyozzuk, hogy belső kisebbségi kérdéseinkbe nem sűrűnk beleszólaszt, megis meg kell aliani ezek előtt az írások előtt s ha egyebet nem, — elgondolkodni feleltük. Ámbár cselekedni sem artna, tó: már reg elérkezett ennek is az ideje.

Nem „szabadkőműves”, „fenegyerekkeskedésről” van itt szó, hanem komoly, elvontság s egyben szinte falmérhetetlenül súlyos problémákrol, melyekkel nemcsak illik, hanem kötelesség is foglalkozni s lezámolni velük.

Roman és német nyelvoktatást vállal kezdőkkel és haladókkal, képesített nyelvtanár. Cim a kiadohiv.-ban.

Papok, vagy apostolok

cimen a mult vasárnap a „Csiki Lapok”-ban megjelent cikkben a kepelelengedés kapcsán érintettem három pontban a helybeli g. kat. egyházközség lelkészének a jövedelmi forrásait. Főtiszt. Viad Izidor g. kat. lelkész ur jövedelmeire nézve a köv. felvilágosítást közölte velem 1. Az agrárreform során kapott 36 hold kaszálót, melyet feles réndszerral műveltet; 2. Magánjavak eiddőből a gör. kat. egyházközség javára kiszakított részt templomépítésre adták; 3. a város környékén levő községekben van 10 hiliája: ezek közül templom-helynek 6 faluban sajátítottak ki telkeket, melyeknek jövedelme együtt kb. 1500 lej 4. kongruája havonként 2800 lej. Ezzel szemben a szentkirályi róm. kat. plebánosnak — bár kongruája kb. annyi, mint a 4. pont szerinti — gabonában, fában és stólabán több a jövedelme, mint a gör. kat. lelkészé (ami egyébként érthető, mert a rk. plebános egyházközsége nagyobb — 1500 lélek, míg a másik kb. 500 a várossal és a hiliakkal együtt.) Ezen adatokat helyreigazításképpen azért közlöm, nehogy fenti cikk alapján az a látszat keletkezzék, mintha a főtisztelendő g. kat. lelkész ur duskálna az anyagi javakban.

Albert Vilmos.

Megtört a jég.

A „Csiki Néplap” legutóbbi számában bátorhangú cikk jelent meg, mely furdóink fejlődésének kilátásait tárgyalja. Különösen a Hargita furdóra vonatkozó megállapítási érdekek annál is inkább, mert eddig ez az ügy a népuentés misziónját és ha most éppen ennek a lapnak hasábjain emelnek szót Ciceu község vezetőségének érthetetlen magatartása miatt, amellyel a Hargita-furdó kiépülését elgáncsolni igyekszik, úgy megtört a jég, mert a kérdés megérett arra, hogy állandóan felezinen tartunk és az ezzel kapcsolatos terveket a város érdeke szempontjából megvitatva, a fejlődés és közérdek nevében hozzájáruljunk a siker eléréséhez. A székeltyűldi megoldatlan problémáknak ez a területe sok nehézséget, közönyt, sőt roszakaratot állit s fejlődés útjába, hogy a hamis jelszavakról ne is beszéljünk.

De nem lehet már sokáig homokba dugott fejjel a korozellem és annak szükségletei ellen harcolni, itt Ciceu községnek saját érdekében engedni kell, mert abban igaz van a „Csiki Néplapnak”, hogy később már nem rajta fog mulni, hogy lez-e terjeszkedési lehetőség vagy nem. Hargita-furdó természeti szépségei, de különösen gyógyvizei és kénes gödrei korlátlan lehetőségeket rejtenek magukban.

A Gyilkostót alig pár éve fedezte fel a nagyközönség és milyen hatalmas lendülettel fejlődik azóta. Gheorgheni idegen forgalma, fogyasztó közönsége megnőtt, erősebb vérkeringést vitt be a város életébe és soknak adott megélhetést.

Hargita-furdón a gyógytényezők hozzájárulása még nagyobb perspektívát nyújt.

Ha itt a területek felszabadulnának, nem lassu ütemű a primitíviből tovább fejlődő építkezéssel kell számolni. — Nagyon sokan vannak, csak a mi városunkban is, akiknek már régi vágyuk itt családi nyaralókat építeni, hiszen ez volna a város természet adta weekend telepe, ahogy Gheorgheni-nek a Gyilkostó. De külföldiek is hányzor emlegetik, hogy szivesen nyaralának és keresnének gyógyulást itt, ha minimális igényeiket kitudnák elégíteni. Olyan építkezési lázra lehet számítani, hogy ez már könnyen a furdó modern, esztétikailag harmonikusan megoldott rendezésének útjába állna, építési anarhiára vezetne, ha mindenki ott, ahol eszébe jut és akármilyen kalibát építhetne. Ezt kell megelőzni azzal, hogy már jó előre el kell készíteni a furdórendezési terveket, utak, sétányok kijelölésével és az építésiügyi szabályzatot, amelynek szigorú betartásáról egy furdó intéző bizottság gondoskodik.

A mag, ahonnan ez az új telep kifejlődhetne, a Turista Egyesület részéről tavaly kezdeményezett, de uesvetéses ürüggyel elgáncsolt elgondolás lehetne.

Nuridsány ADY selyem harisnya 69 lei.

E terv szerint a disznópai melletti tisztáson kis családi nyaralók épülnek, közös léckerítéssel, közös parkkal, játszótérrel. A telkeket egymástól legteljebb élővény választhatná el, melléképületeket nem tűrnének meg. Ezen a területen több a napfény, nem olyan zord a vidék, színeiben, frissességben és hangulatban kis paradicsom lehetne, igaz, hogy a régi épületek ezáltal egyszerre száz évet öregednének, ha bár most sem valami fiatalok — ha nem is korra, de kinézésre nézve.

A helyi érdeklődő nyaralótelep mellett, okvetlen szükség volna egy több emeletes szállóra is, ami téli szezonra is berendezhető. Ebben megtalálhatná az igényesebb közönség is a gyógyuláshoz szükséges kényelmet és csendet, mert a jelenlegi tornácok, nem is annyira külső kilitásra, mint inkább a nyílt betételekre szolgáló elrendezés éjjel a tatarjárás borzalmaival kelti fel az alvót, amint a jókedvű társaságok végigrobognak rajta.

Ma már a fürdőhelyen való építkezésnek kialakult normái vannak, melyek célszerűség, térkihasználás, hang — hő és szag szigetelés szempontjából tökéletesen megoldott alaprajzok és izléses, egyszerű telepítést kívánnak.

Ezeknek a szükségleteknek felismerésével, már kezdetben olyan irányú hatást kell gyakorolni az építkezésre, hogy azok modern, higiénikus és sok napfényt begyűjtő jellege biztosítva legyen, összehatásban pedig eleganciát, derűs nyugalmat keltsenek. Az akkor Hargita-fürdő szebb, maibb lesz, mint akár Tusnád, vagy Borszék.

Keméljük, hogy Cicou vezetősége és jobb érzésű lakossága nem fog továbbra is utjába állni természeti kincsei kiaknázásának. Közös erővel és egy kis jóakarattal véget lehet majd vetni e tarthatatlan állapotoknak, amelyek a székelysége a maradiság bélyegét ütik.

A Székelyföld vagyona és adósságai.*)

A székelység a történelmi idők óta mindig mások védelmére rendelt harcos tömegek kisebb-nagyobb lélekszámából álló nemzet-törzs volt. Vagyonát a közösség jellemezte. Jövedelmeit a közösségben tartott erdők, legelők adták tu-nyomó részben. Ez volt az ő nemzeti tőkéje. Az egyéni vagyonrészek, melyek nagy külömböskéket nem mutattak egészen a Habsburg időkig, inkább azona teherviselésére szűkséges erőforrások voltak, melyek a gyalogszekely, a lovaszekely és a főnemes székely katonaszkadok kötelezettségéből folytak.

A múltnak hagyományai és kövérdő eről a magánjogi tu-ajdon elkülönítése miatt és a székelyektől ellátó jogi rendszerek folytán ugyasólván kihusztak a közösségi vagyon összefogó és fenntartó erejét a székelység életképességei alól.

A mu-t század végén s ennek elején megkezdett és végrehajtott arányosítások és igazosítások során igen sok székely 1—2 duci pálnakért, vagy annak áráért adta el erdő-községeiből jussat és az éllelmesebb és nem mindig székely egyedek a székelyföldnek, különösen a nagyerdő borította vidékeik igen jelentékeny vagyonok és jövedelmi források birtokába jutottak, melyből az erdőkitermelésnek népszámas munkáját végző székelység csak filereket kapott s gyakran még itt is versenytelenül kelték a Székelyföldnél még szegényebb ruiten vidékről hozott olcsóbb erdei munkások tomegeiben.

1908-ban hozott egy törvényt az arányosítási visszaéléseket jól ismerő Dr. Sebess Dénes volt turgumreai ügyvéd, majd képviselő előadásában a magyar törvényhozás, de ez a törvény már nem volt képes megakadályozni a végső romlását és nem volt alkalmas visszaemelésre, vagy kiegyensúlyozni azokat a vagyon eltolódásokat, melyek révén a székely közvagyonból éllelmesebb elemek igen sok jutott. A székely közvagyonok egyéni kezébe jutott részeknek jövedelméből keletkeztek nagyrészen a székelyföldi kis bankok. A közbirtokosságok intézményei is hályosan védtek meg a közvagyonok pusztításának elődjaitól a székelységet. S midőn az impérium változás után az erdők kisajátítása és állami rezervák létesítése bekövetkezett: egyenesen megállapítható, hogy a székelység közvagyonj ereje csak az évszázad elejei viszonyokhoz is mérten körülbelül egynegyedére esett vissza.

A székelység hegyekkel elválasztott, vizekkel szétágazólag megosztott területeken lakik. A Maros, az Olt és a két Kiszülő víze folyásának irányja a székelyek lakta terület. És amilyen szétágazók a völgyek, melyeken átfolyanak a kisebb folyóvizek, oly szétágazók a székelység életviszonyai is.

A régi székely székek: I. Udvarhelyszék; Keresztúr és Bardóc szűksékekkel, II. Háromszék; mely hajdan Sepsel, Kézdi- és Orbai-székekből egyesült ugyanazon főkirályi alá s ezekhez járult későbbben Miklósvár-szék is, III. Csík-szék; Gyergyó és Kézson szűksékekkel, IV. Marosszék és V. Aranyos-szék, bár elvesztették közigazgatási jelentőségüket, s a mu-t emlékével maig is egybefogják az egész székelységet, minden viváltsáttó hegygerinc ellenére.

De a székelység életében ugy politikailag, mint gazdaságilag érsék annak az összetartozásodásának hiánya, mely e fajt nagyobb gazdasági erőb gyűjtésére és egységes irányú vezetősére évtizedeken át képtelenné tette.

Ezek előrebocsátásával bizonyos statisztikai adatok közlésére kell áttermen:

1928 év végén, amikor a lej stabilizációja nem volt meg kereszttülvive, 181 olyan pénzüteret volt az

*) Részint az „Erdélyi és Bánáti Közgazdaság Lexikon” 1928 évről összeállított mérleg kimutatásából, részint az „Erdélyi Bankszindikátus” 1929 évi működéséről jelentéséből, s em külömben a „Gazdasági és Hitelszövetkezetek” szövetsége, mint szövetséget Clujban 1932-iki, X. évi fizeti jelentése és zárószámadásából és dr. Feller Frigyes művéből állítottam össze a cikkben előforduló szám és egyéb adatokat.

HALLO! HALLO!



A LEGOLCSÓBB TEMETKEZÉSI VÁLLALAT!

Gyönyörű INGYEN gyáskocsi!

Mindennemű temetést

a legolcsóbb napi áron — Ingyen gyáskocsival — eszközölnék helyben és vidéken!

DÁJBUKÁT ANTAL és TESTVÉRE és FEJÉR MIKLÓS

Frumosa — Csikszépvíz.

2-3

Erdély, Bánát és Körösvidék, valamint mármarosai részekon, melyeket akkor még magyar jellegűeknek tekinthetők.

E 181 intézet alap- és tartaléktőkéje majdnem egy milliárd lej volt. (964 376 354 lej)

E pénzüteretek közül a széke y-ak lakta területen levő, avagy ott érdekeltiséggel (fi-koosai) bíró intézetek száma 37 volt, melyek tisztán helyi tőkéje 226 233 000 lejt tettek ki, miből:

alaptőke 160 470 000 lej,
tartalék tőke 65.808 000 lej volt.

Vagyis az összes magyar jellegű pénzütereti tőke-vagyonnak 1/4-ét tették ki, d csra hogy a székelység legalább is 1/6-a a Romániához csatolt 1 és 1/2 milliónyi magyarországnak.

Az erdélyi magyar bankszindikátus kötelekében működött szövetkezeteknek 1929 december 30-án:

üzlettrés állománya 14 910 000 lejt,
tartalék alapja 11.120 060
takarékbetét állománya 158 326 000
kihelyezett összegek állománya 210 367 000

tett ki, mely összegekből a székely területeken levő szövetkezetek:

üzlettrés állománya 4 868 000 lej,
tartalékalap állománya 5.484 000
takarékbetét állománya 76 533 000
kihelyezett összegek állománya 108 500 000

Vagyis az üzlettrés állomány aránya 70:30%
a tartalékalap állomány aránya 50:50%
a takarékbetét állomány aránya 62:48%
s végül a kihelyezési állomány aránya 52:48%
az egész erdélyi és csapán székelyföldi szövetkezetek között.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége kötelekében működő szövetkezetek adatai az 1931 év végével a következők:

az összes szövetkezetek száma 312
a szövetkezeti tagok száma 101 735
az üzlettrészek száma (1930-ról) 567 400
az üzlettrészek névértéke 52 600 000 lej,
a tényleg befizetett üzlettrészek értéke 48 761 900
a rendes tartalékalap értéke 13 878 234
egyéb tartalékok értéke 13 432 991
a takarékbetétek számszerű értéke 287.616 820
miből:
a székely érdekeltiségi szövetkezetek sz. 135
az ugyasmitlen szövetkezeti tagok száma 43 686
" " szövetk. üzlettrészek száma 243.180
" " névért. 22 542 000 lej,
a tényleg befizetett üzlettrészek értéke 20 930 400
a rendes tartalékalap értéke 5 947 815
egyéb tartalékok értéke 5 328 423
a takarékbetétek számszerű értéke 123 244 351

Vagyis a szövetkezeteknél már arányosabb volt a székelység vagyoni ereje, mint a pénzütereteknél. A bezeresített adatok szerint 1922 évben az erdélyi pénzüteretek között 37 volt, Brassov, Csík, Háromszék, Kisküküllő, Marostorda, Nagyüküllő és Udvarhely megyék területén, melyek

alaptőkéje 26 000 000 lej,
tartalék alapja 10 000 000
betétje 122.000 000
igénybe vett hittel pedig 82.000 000
kerék összegekben szerepeltek. Akkor az összes erdélyi pénzüteretek száma 197 volt, melyek
alaptőkéje 274 000 000 lej,
tartalék alapja 90 000 000
betétje 1 305 000 000
hitelkeresztől felvett tartozói 500.000 000
összegekké voltak kerék számokban.

Ugyaneseon pénzütereteknek 1928 évig:
alaptőkéik 440 000 000-val
tartaléktőkéjük 60.000 000 val, összesen 1 milliárdra emelkedtek. Vagyis százelekekben kifejezve, az emelkedés

az alap tőkénél 160% os,
a tartalék tőkénél 67% os volt.

Erre az időre, vagyis 1922-től: 1928 évre esett a legnagyobb fokú pénzfelhígítás és az akkori viszonyok adatai szerint a pénz vásárló ereje legalább 800 százalékkal csökkent az időköz alatt. Ilyképpen a pénzüteretek saját vagyonának emelkedési összege felére érte el a pénz vásárló ereje csökkenésének, vagy legfeljebb felére tehető az érték emelkedés a vásárló erő csökkenésével szemben.

A legfőbb bankokécs 1935 május havában egy kimutatást készített, mely szerint Erdélyben 329, a Bánátságban 140 bank van összesen. Ezekből Erdélyben 13 580 lakóra jut egy bank, míg a Bánátságban 6 782 lakóra. Erdély 329 bankja 2129 millió lej tőkével dolgozik, míg a Bánátságban 476 millió lej tőkével érik. Ez a kimutatás azt szolgálja le, hogy a legerősebb tartomány Romániának Erdély, mely az ország bank-tőkéjének 1/4-ét képviseli. Dacára annak, hogy a korona bevételekora az az országgrész vesztett legfőbbet. Ha az adatokat a székely lakta vidékre fentebb felsorolt megyékre vonatkoztatjuk, ugy azt látjuk, hogy körülbelül egy tíz-de csik a banktőkének a székely magyarság által lakott területekre, e nyirek vegonygyanánt. Vagyis leberakítve 200 millió lej.

Va'óban azonban ezek csak p piron szereplő számok, mert a konverzió következményei ezental fognak jelentkezni és az egy-ntézetek vagyonából csak annyi marad meg ténylegesen vegyon gyanánt, ami a konverzió átmeneti idő alatt megmaradható volt.

A menténi munkálatokat sokszor szabyszerű de sokszor trükkyszerű módon minden egyes pénzüteret és os akarással, sőt erőszakoskodással is végli, sokszor alaptalanul igénybevéve bírósági jogsergélyt is.

A székelyföld pénzütereti és hitelszövetkezeti kezelésében álló vagyora az 1928 évi fentebb közölt számadatokhoz mérten legfeljebb 1/6-re tehető a konverzió veszteségek folytán. Vagyis circa 200.000 000 lejre. Ugyane terület mezőgazdasági vagyonszék érték kimutatásánál a következő táblázat szolgálhat majdnem pontos adattal:

Megyék	M. gyek össz. ter. (km-ben)	Mezőgazd. műv. alatti terület (szántó, rét)	Összlakos. száma	Magya- rok száma
Csik	4493	178 000 k-t hold	145 000	125.000
Háromszék	3556	130 000 " "	143 000	124.000
Udvarhely	3417	130 000 " "	124 000	118 000
Maros	4324	169 000 " "	>39 000	114 000
Kisküküllő	1545	108 000 " "	116 000	35 000
Torda	3360	205 000 " "	174 000	44 000
Bássa	1803	65 000 " "	101.000	36 000
	22600	985 000 kat hold	1 047.000	595.000

Az 50 holdon alól birtokokok szegit családtagjaink, gazdasági családok és munkások, kereső férfiak birtokviszonya Csík, Háromszék, Maros és Udvarhely megyékben 1916-ban:

Foglalkozási csoport	Összesen	Magyar	%
1. Kisbirtokos (kisbirt.) 20—50 kat. hold	14 494	9 8	12 177 10 6
2. Kisbirt. 10—20 k. hold	24 647	16 6	27 125 17 6
3. Kisbirt. 5—10 k. hold	26 683	18	20 913 18 3
4. Kisbirt. 5 holdon alól	32 227	21 7	24 239 29 3
5. Földnélküli földmüves, juhtenyésztő, kertész	1 527	1	978 0 9
6. Földnélküli gazdasági családok	13 783	9 3	10 575 9 2
7. Földnélküli mezőmunkás	35 137	23 6	26 428 23 1
Összesen:	143 491	100 %	114 435 100 %

Ez szerint 114 435 kereső magyar férfi van a megyékben, az 50 holdon alól birtokokok között, ami családonként 4 tagot számítja, 457 740 léleknek felel meg. Kisküküllő, Torda és Brassó megyékben 115 000 székely van összesen. A székelység összes száma 595 000, amiből mezőgazdasági éllekek 440 000-et (75% o) más foglalkozásukat 145 000-et vehetünk. A muvelés alatt álló terület a lélekszámhoz arányitva (57%), 1 585 000 kat. holdból az agrárreform ellenére is a székelység tulajdonul vehetünk 1.000.000 kat. holdat a még meghagyott közbirtokossági erdekekkel együtt, ami legalább 4500 lejre átlagos értéket véve, 4 milliárd és 500 millió lejre becsülhető.

Az állatállomány alpjéul csak 1890-es statisztika van, ami azonban nagyjában változatlan, mert a báborus pusztítás ellensúlyozta a szaporodást. Ezek szerint a felsorolt 7 megyében 246 000 szarvasmarha, 48.000 lo, 138 000 sertés és 430.000 juh székely tulajdon. Ezek értéket szarvasmarháknl 4 3000 a sertésnéknél 4 800, juhoknl 4 200 lejbe véve megközelítően 1 milliárd értéket kapunk. A városi és falu-i épület értéket Feller adatának arányosításával kb. szintén 1 milliárdnak veszi. Egyéb legeségek (örökösödési illeték alá eső) kb. 500 millió lej értékre becsülhető.

A székelységnek ma már nagyrészen egyénekre áthárult vagyona ingatlanokban és ingó tékekben összesen nem tehető többre 7-10. 7 és 1% milliárd lejnl. Ez a következő összeállításokban: Mezőgazdasági muvelés alatt álló ingatlanok értéke 4 500.000 000
tőke pénzek értéke 500 000 000
állatállományok felfelé kerekített értéke 1.000 000 000
ingatlanok felfelé kerekített összege 1.000.000 000
ingóságok valószínű értéke 500.000 000
összesen: 7.500 000 000
azaz hét és fél milliárd lej.

Dr. Feller Frigyes szerint a régi Magyarország keréken 20 millió lakosának és szintén keréken 4 millió háztartásának egy háztartásra, illetve egy fejre eső aktív vagyona kerék számban 15230 kor. 2945 lor. adóssága 4949 " 957 " tisztá vagyona 10281 " 1988 "

vagyis más általános eladósodottság az összes csökkvő vagyornak 32 és 1/2%-ig, az összes do ogi vagyornak pedig (illetve a vagyonpénzütereteknek) 40 19%-ig terjedt.

Ez adatok felhasználásával a követérő hozzávetőlegesen számítást eszközöltem a székelyek lakta fenti 7 vármegyére vonatkozólag:

A Romániához átcsatolt volt magyarországi te-

rületen az 1910 évi magyar népszámlálási statisztika szerint összesen 5 ezer ötmillió lakónál volt 1/4 a volt Magyarország 20 000 000 (20 millió) lakosát.

Ez 5 (öt) millió lakóból az 1920 évi statisztika 1 millió 350 ezer lakót tüntet fel magyarnak. Ez a szám azonban helyesen legalább is 1 millió 500 ezerre tehető minden vagytárs nélkül és a számítások leggyorsabbára érdekében is. Ebből a másfél millió magyar lakóból a székelység száma kerekén 595 ezer létezik.

A Romániához csatolt területek háztartásainak száma szintén egy negyede a négy millió háztartásnak. Vagyis egymillió. Ha feltételezzük, hogy egyenként ottlik a vagyon és a teher, az esetben az aktív vagyonra, adósságra és a teherre vonatkozó és aránykoronában számított adatok itt is egyenként az egymillió háztartásra vonatkoznak. Ugyanaz, amit fentebb idéztek Dr. Fallner művéből.

A 4 székely megyére (Csík, Háromszék, Maros és Udvarhely) vonatkozó kimutatás szerint 114 435 székely földmivelő, háztartást tartó felvett. Tisztelettel arra, hogy a többi 3 megye (Küküllő, Torda és Brassó) circa egyhatod (1/6) része a másik 4 megye lakóinak (magyarországiak) T. I.án helyesnek lehet elfogadni azt a feltevést, hogy a 7 említett megye székely lakta vidékének háztartásai kerekén 130 000 ruznak.

A 7 milliárd 500 millió lejt értékű, illetve ennyire becsült székely vagyon összegét ha elosztjuk 130 ezerrel, úgy kapunk háztartásonkénti vagyont 5770 lejt és ha ugyanezt a 7 és fél milliárdot elosztjuk 595 ezerrel, mint lélekszámmal, amit a 7 megyében a székelység képvisel, úgy a fejenkénti vagyon összegét 1260 lejt kapunk.

Arról is volt számításom, hogy a pénzügyi kiállítások felül legalább 4 milliárdos köcsön kihelyezések összegét a magán adósságokkal együtt 5 milliárdra tehetjük. Így alig 1/2-a maradt a székely vagyonnak adósság mentes. (75 milliárd vagyonnal szemben 5 milliárd adósság.)

Az eladósodottság a konverziós rendezés folytán körülbelül az átlag — a városi tartásokat is beleértve — 40 százalékkal csökkent. (E tekintetben egyes vidékeken forrasított magán egyességek miatt az adósság által magukra vállalt magasabb százalékos adósság miatt.) Így még mindig legalább 3 milliárdot tesz ki a székelység adóssága. Ez a székely vagyon értékének 40 százaléka. Ez még mindig túl magas adósság volna, ha nem 17 év alatt kellene törleszteni. A béke idején Magyarországnak adóssági százaléka az akkori aranykoronában számított vagyon értékéhez képest dr. Fallner Frigyes szerint a vagyonnak 32,5%-ig, az összes földi vagyonnak pedig (illetve a vagyon pénztértékének) 40-19%-ig terjedt.

Vagyis mi, székelyek ma is ott vagyunk az eladósodottság foka tekintetében a konverzió után, ahol a világháború előtti időben voltunk, mikor Magyarországhoz tartoztunk. De a kereseti és a jövedelmi lehetőségeink legalább 1/4-ére estek vissza az akkorihoz képest.

Ugyanakkor vagyonunk értéke az aranyérték viszonyában 1/2-ára esett vissza, amint a fenti táblázatok mutatják. Ellenben adóink számszerű összege a békebelinek legalább 15—20-szorosára emelkedett. De közben a közösségi vagyon szétforgácsolódott, mely segíthetné a székelység tehermentesítését.

A magán gazdasági rendezés, a banktörke irányító szerepe ma is vártatlanul fennáll a mi sorsunk intézésében is. Ez a banktörke azonban ma sincs a mi kezünkön oly mértékben, hogy székely faj és jellegű vezetői alatt álló pénzügyi intézetek láthatnak el a székely vidékek teljes hitel szükségletét a konverziós idő elmúltja után.

Az a törekvés, hogy a konverzió eszétroncsolta vagyonokat nagyobb tökélypontra tömörítsük, talán ott a legkevésbé népszerű a Székelyföldön, ahol ennek lehetőségére legjobbosultabb a felelés. Még mindig nem akadt oly magasabb koncentrációjú pénzügyi intézetünk vagy intézményünk, mely összevont és majdnem évszázad óta valósággal szétzilált községi erejét a székelységnek, ha pénzügyi intézeteké átváltozott formában is.

Már tovább nem halasztható szükségesség, hogy a székelység gazdasági erejét szorosabb egységbe tömörítsük a hitelnyújtás terén is és pedig a szövetségek felül és kívül működni bívatott pénzügyi intézetekkel. Tíz év előtt kezdtem meg ennek is hangosztatását. Akkor nem értették meg. Sőt félremagyarázták és elgáncsolták ezt a célját többünknek! Nem akarták megérteni. A székelység közérdeke és vagyoni helyzete nem tűrhet és tarthat el továbbra is 37 önálló pénzügyi intézetet 595 000 ember számára legalább 300 igazgatóval, 300 felügyelővel és ugyanannyi tisztviselővel! Nem felelhet 37 pénzügyi intézetnek súlyos adóterheit és nem viselheti fenntartásának más költségeit. S ezt mind-mind azon székelységnek munkássága gyümölcsözőbbül, melynek köré az átlagos mezőgazdasági művelés alatt álló területek fejenként alig 1 hold ingatlan van, melynek jövedelméből a még mindig legalább 3 milliárd lejt értékű adósság kamatait még 2 százalékkal is alig lehet kiteremni, lévén az 595 000 főnyi székely magyarnak legfeljebb 595 000 katasztrális hold területű esztendője és rájé a ezenfelül talán mégannyi erdője és erdői területje. Hiszen Csík, Háromszék, Udvarhely, Maros, Küküllő, Torda és Brassó 22 600 □ kilométer területén csak 985 000 katasztrális hold szántó és rét van, melyen 1 470 000 lélek lakik a ebből 595 000 a magyarok száma amit a fentebbiekben táblázatban már illusztráltam. A székelység fedezze fel és találja meg önmagában minden erejét. De használja is ki, ha élni akar az egyetlen igaz uton: a tömörítés útján.

Targu-Sacuesc, 1936 január 28.

Dr. Molnár Dénes.

Mindenkit érdekel!

Szíves tudomására hozom a n. é. köszönetnek, hogy lakásomon, Csikseredében, (G. Duca 87. sz. Csik Cselli sörgyárral szemben)

Női, férfi és gyermek fehérnemű

valamint

paplan és ágynemű

szakszerű készítést vállalom a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel:

Nuridsány Kálmánné.

A részegség áldozatai.

Az alkoholos elvadulás nyomán világra bicska-vírusnak a múlt heten ismét két haláleset áldozata volt a vármegyében. Mind a két eset vitásos bizonyíték amellett, hogy milyen megdöbbentő esztelenségeket eszomorú tragédiákat eredményez az alkoholinak mértékeltlen fogyasztása. Ártatlan emberek halnak meg leggyeobb fiatalokiban, jobb sorsra érdemes életük válnak börtön tölelékké azért, mert nem sikerül népünkét rávezetni a szelidségnek, a kultúráltságnak, a mértékletességnek útjaira.

Olyan nehéz megpróbáltatások közé jutottunk, amikor komolyan kell gondolkozni azon, hogy az előtűnk álló küzdelmeket és feladatokat azzal a néppel megjárni nem lehet, amely az alkohol rabja lett. Már pedig minden jelenség azt mutatja, hogy valósággal kezdünk elmerülni a borok és pálinkák fridőjében.

Sainte filierig biztos az, hogy minden szegénységünk melletti évi 60 millió értékű szesz isznak meg ebben a megyében. De ettől eltekintve pénzzel fel nem merhető az az erőteljes kár és rombolás, amelyet okoz ez az emberek torok le-urgó szörnyű mérge.

Hát nem mült el, hogy a palinkával megmérgezett emberek ne öljenek. Minden heten megvilan a bicska a székely tenyereken. Például: ostobaságok és kicsinyeségek miatt életük hullanak a korcsmápadlójára. Reszeg fővel, agyonitott aggyal a legfajdalmasabb tragédiákat rendezik meg szelidben-hosszban.

Mint a pusztába kiadott szó úgy vész el minden ítélet, minden tanítás. A lejtőre jutóság és nemtörődomség lüte meg a lelkeket a jó tanácsokkal szemben. Senki nem akarja meghallani azt, hogy elvesz az a nép, amely alkoholban pálcája az ellenállását, szeszben eddi az idegeit és mértékletességben kezdi fel a lelki szűzességét az élet nehézségeinek elviselésére.

Ugy védkezni, ahogy mi csináljuk nem lehet. A bajokkal szembe menni csak jezanul, csak tiszt fővel és látással lehet. A megpálinkásított koponya, a nyomorúságot tetőző ital meg jora, okos esztelenségre senkit nem vezetett. Ellenben minden rossznak, bajnak forrása úgy az egyes mint a közösségnek életében.

Aki végig olvassa az alábbi hírlíket lehetetlen, hogy kelsegbe ne essen az alkoholo okozta katasztrófának ezen tipikus esztelenségén. Bíróságon Vanos és Bodo Karoly a vasozeni „Via” vállalatnál dolgoztak. Jó barátok voltak. Negy év óta egy lakásban is laktak. A két ember szinte testvéri kapcsolatba lépett. A hosszú évek közös munka területén összenőttek és igaz jóbarátság fejlődött ki közöttük. Nos ez a két jobarat a múlt szombaton az egyszerű legény lakásban inni kezdett. Jó hangulatban telt az idő. A gramofon szolgáltatja a muzsikát, amelynek sokáig ebeségettek. Hajnali 3 órakor Boirecsanu leállította a gramofont és kérte a barátját is, hogy fejezzék be a mulatságot és felküdjenek le. Bodo Karoly tovább akarta járni a gramofont. Ezen összeszóllalkoztak. Bodo Karoly kést kapott elé és legjobb barátját egyetlen szurással megölte.

— Lazarea-n—Szárhegyen Solyom András és Bence Mihály georgheni 19 éves suhancok baruzott állapotban belekötöttek Kozma Ignác szabadságos katonába és agyonzurkálták. A szegény katona sérüléseibe belehalt.

A múlt hét palinka-mérlege tehát két halott, Jgyezsük fel és álljunk meg ismét egy pillanatra ennél a két koporsónál is. Próbáljunk meg tanulni ebből a két fajdalmas tragédiából. Akarjuk meglátni, hogy a testvér verak ilyen könnyelmű pusztítása meg bosszja magát. Felváltak, népiák nemcsak a jelen nemzedékben de jövőjében is veszélyeztetve van, ha nem segít a pálinkázó szenvedélyen. Mindzseket meg gondolva egy közeleiséget kell erősen a vármegyének minden fia abban, hogy leküzdje népünk alkoholban való elmaradottságát.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyeaszerübbtől a legfinomabb kivitelig

melyen lezállított árákkal

besszeres lehetők:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

5-

Igen gazdag anyaga lesz az idei budapesti Mezőgazdasági Kiállítás különböző csoportjainak.

846—1936. Hr.

Megemlékeztünk már arról, hogy az idei tavaszi országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállat csoportjába igen nagyszámú bejelentés érkezett a január 15-i határidőig. A számszerű adatokat legközelebb ismerjük. A kiállítás többi csoportjaiban csak február 15-én jár le a bejelentés határideje, de már eddig is olyan bőséges és sokoldalú anyagot jelentettek be a kiállításra, ami teljesen meg fogja tölni a rendelkezésre álló helyet és teljes képet fog nyújtani a hazai mezőgazdasági termelői eszközzeiről a termelőknek és az értékesítési törekvéseknek újabb eredményeiről.

Szerepeink fognak a kiállításra a különböző mezőgazdasági érdekű testületek és intézmények, a mezőgazdaság különböző üzemei és a kapcsolatos termelői ágak, valamint az értékesítési szervek, bemutatva működésük módszereit és eredményeit.

Imet ott lesznek nagybíró kísérletiügyi intézményeink, azonkívül a fővárosügyi minisztérium gazdasági szakoktatási intézményei ez évben is részt vesznek a kiállításra demonstrációs anyagokkal. Ugyancsak szerepelni fog az Országos Mezőgazdasági Kamara valamint a Külkereskedelmi Hivatal külön-külön pavilonban nagyérdemű kiállításával. Felhívást fog kelteni az időn is a földmívelésügyi minisztérium részéről a földmívelők kiállítás újraszertien megkapó rendezésével.

Ezeken az oktató jellegű csoportokon kívül gazdag anyag lesz kiállítva a baromfi-, erdei- és vadászati-, fűszerezési-, halászati, méhészeti, dohány-, mezőgazdasági, ipari és élelmiszeripari, valamint a mezőgazdasági gép- és eszközkiállítási csoportokban.

Ujításoként első ízben vadászati kiállítás is lesz ez évben a mezőgazdaság nagy szervezeteinél, amelyen többek között bemutatják a magyar vadászok világvizonylatban is figyelmet keltő szép szakmányaikat.

Ez évben is megrendezik a tenyészállatkiállítás kiegészítéseként a díjazott lovak és szarvasmarhák elővezetését, valamint a nagyszerű lovasmérkőzéseket, különböző látványos lovasmutatványok bemutatását és fogatok előhajtását. A lovasmutatványok során nagy érdek öléssre számíthatnak a tervezett népies lovasjátékok, ezek között a csikós- és betyárjátékok.

A kiállítás kereteihez kapcsolódva minden hazai kutyafajtát felölő kutya bemutató, rendőrkutyaverzeny, pultokkal nyajterelő verseny és vadaskutyabemutató is lesz.

Minden állatfajta nagyszámmal lesz képviselve a kiállításra.

847—1936. Hr.

A március 20—25. napjain rendezendő idei országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállat csoportjában a jelentkezők határideje lejárt. Összettel közölhetjük, hogy a bejelentések száma a kedvező előjelekhöz mert várakozásoknak megfelelő. Különösen a határidő lejártától utolsó napokban volt igen sok az érdeklődés. A bejelentett tenyészállatok száma nagyjából megfelel a múlt évi kiállítás kereteinek, mivel a rendezőbizottság ezirányú előzetes tájékoztatásait. A pirosarka marhák csoportjában azonban így is tenyegesen meghaladja a bejelentések száma az előirányozott kereteket ezért ebben a csoportban a kiállításra felbuzható állatok számát csökkenteni kell majd.

A feltételeken elfogadott bejelentések állatfajonként a következőképpen oszlanak meg: szarvasmarha 999 és biva'y 2, juh 512; sertés: mangalica 890, huszerű 200. A kiállítandó lovak száma meg nem végleges, mivel az állami és az egyesemenyes magánmenések még csak részvevőit jelentek, közelebbi számszerű adatok közlése nélkül. Az eddigi bejelentések között legnagyobb számu az angol falver, szép számmal lesznek képviselve a Nonius, arab, lipizzai és hidogvéri fajták, valamint öszvereket is jelentettek be a kiállításra. A szarvasmarhából 115 a magyar fajta, 25 a borzderes, a többi bejelentés a teliver és falver szimmental, valamint a hazai pirosarka fajtára esik. A jujoknál a fesűsgyapjasokból 234 darab a bejelentés, a nagytestű fesűsgyapjasokból pedig 178.

A bejelentett tenyészállatok minősége magasnak kíváló, a rendezőszéggel közötti eladási árak ehhez képest igen előnyösek. A tenyészállatvásári forgalom előmozdítására a földmívelésügyi miniszter különféle jelentős kedvezményeket adós.

A magyar kutyák nagy propagandája lesz a kiállítás. Kotorek-, patkanyfógo- és nyajterelő versenyek, valamint rendőrkutyabemutató is lesz.

848—1936. Hr.

Fokozott népszerűsége számíthat ebben az évben a mezőgazdasági kiállítás kutyacsoportja, amelyen az összes ismert ebtenyésző egyesületek nagyszámú kutyakölökeivel vesznek részt. A kiállításon ugyiszólván az összes magyarországon található kutyafajták képviselve lesznek, a legnagyobb számban azonban mint az elmúlt évben, most is a nagy közkeveltségnek örvendő magyarfajta ház- és nyajzóró kutyák: pu lik, pumik, komondo-ok és kuvasok, valamint a vadaskutyák, foxterrekek, rendőrkutyák stb. fognak szerepelni. Ebben az évben a kiállítás rendezőszéggel különféle látványos kutya-bemutatókat is tervez, ugyimint kotorek- és patkanyfógo versenyeket, vadász és rendőrkutyabemutatót, nyajterelő puli-versenyt, a díjat nyert kutyákat pedig el fogják vezetni.

A kiállítás iránt nemcsak a főváros ebkedvelő közönsége, hanem a fajtatiszta kutyákkal rendelkező és azokat tenyészítő gazdák is nagy érdeklődést mutatnak.

A kutyák külön csoportban, a múlt évben épült országos kutyapavilonban kapnak hajlékot. A kutyakiállítási csoport iránt már most nagy az érdeklődés.

Az asztalterítési verseny.

Elmul vasárnap rendkívül értékes eseménye volt városunknak. Az erdélyi román. kath. Nőszövetség leányklubja tegezataának helybéli szakosztálya ez alkalommal jelent meg a nyilvánosság előtt. Az egyesületi életbe tömörült fiatal leányaink első megmozdulása egy asztalterítési verseny volt, amelyet a közbirtokosság nagyszerűben rendeztek meg, óriási siker mellett. Tizenöt különféle alkalmi asztal volt felterítve. Az ötletességnek, a szépségnek, a művészi elrendezésnek szívet-leket nyugtató gyönyörűségei voltak ezek a terítések, amelyek között az óriási érdeklődés alig tudott elmúlni az értékes elgondolások és izléses kivitelezések meglepetéseitől. Élményszerű, egészen az újdonság erejével ható volt, amit a helybéli leányklub az asztalterítési versennyel hozott. A közönség szívvel fogadta és hálásan honorálta ezt a finom és egészen a művészi-zép határain mozgó eseményt. A leányklub büszke lehet arra, hogy a megindulásuk olyan munkával kezdődött, amelynek lendületére, komolyságára és izlés nevelő szépségeire egy egész város felfigyelt. Biztosak lehetnek, fiatal leányaink, hogy azt a munkát, amelyet a leányklubjainkon keresztül a léleknevelésben, az önképzésben és a közhasznú tevékenységben programmal tüzték, városunk közönsége megértő szeretettel támogatni fogja.

Időjárás. Feljegyeztük, hogy ezen a télen február 1-ig Csikban meg ugyisolván hó nem esett. Az egész varmegye területén jelen pillanatban egészen tavaszias az időjárás és téinek nyoma sincs. Az erdő-kitermelések meg egyáltalán nem indulhattak meg, amely miatt a fakereskedelem kissamihatalan karakot szenved. A naptár szerint rövidesen itt van a tavasz is. Az egykori sibiriai teleiről híres Csikban megértük azt, hogy 1935—36 télen egészen február 1-ig semmi havazás nem volt.

A revolverrel ne játszdj. A töltött revolverrel való gyermekességnek ismét áldozata van. Özv. Markus Viktoráné szül. Sandor Maria Cuccsanegorgni kereskedővel történt a szerencsétlenség. Az özvegyasszony kereskedésében Tompa Janos községi bíró elővette revolverét s azt egy kifizető akarta összaszecsasonítani, amely sütemény bibából egészen a revolverus volt hasonló. Ezen közben a revolver elsült és az illető tulajdonos özvegyasszonyt a golyó fején találta. Azonnal beemelték a helybéli kórházba. Az asszony életben maradt, de egyik szemét elvesztette.

50 százalékos vasuti kedvezménnyel lehet Budapestre utazni. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a folyó évben is megrendezi Budapestten március hó 20—25 napján szokásos mezőgazdasági kiállítását, amely alkalmából 50 százalékos vasuti kedvezménnyel lehet Budapestre utazni. A kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványok beszerezhetők lesznek március elejétől minden menetjegyirodában. A kedvezmény időtartama 14 nap.

Hatalosások. Ábáé Istvánné szül. Szilveszter Katalin 71 éves korában f. év január 31-én meghalt Casinul-Neuam. Mélyen vallásos erűletű, ideális gondolkodású lélek volt, aki férjével együtt gazdag mecenása volt templomának, egyháznak. A jó Isten hosszú élettel áldotta meg, amely alatt csak jót, hasznosat cselekedett. Temetése f. év február 2-án délután 3 órakor lesz.

Súlyos vesettség érte Simon József és neje Gal Anna bancul lakókat. Január 29-én meghalt Ödike nevű 13 éves gyermekük.

F. év január 28-án, 88 éves korában elhunyt városunkban Id. Ruzsogh Tamás. Január 30-án a helybéli új temetőben helyezték örök nyugalomra.

Szabadlára helyezés. Kristó Bálint eszacsrai közsegi bírót, amint ismeretes, államellenes igazgatás vádjá miatt előzetes letartóztatásba helyezték. Most a vizsgálóbíró elrendelte a szabadlára helyezését.

Veletlenül karbolsavat ivott. Mihály Gheorghe a helybéli pioner zászlóalj egészségügyi káplárja tevedésből rum helyét karbolsavat ivott. A szörnyű mérge borzalmas kínok között megölte a szerencsétlen katonát.

Bioszkázás. Madaras Peter és Bóla ö-szszó-lakoztak György Sandor és János gheorgheni lakó sokkai. A vitaból verekedés lett, amelyben György Sandor és János 6 heten tul gyógyzó sebésztüskéket szenvedtek. Madaras Patert a csendőrség letartóztatta.

Lopások. Lampert L. pót mercurea-ciuci kereskedőnek az állomás szomszédságában fekvő telepért feltörtek és az iródban levő készpénztárt 56 ezer lej tartalmával elemelték. A nyomozás folyik, de még eddig eredményre nem jutott.

Tóth Jullika mureszvári cselédleány behatott Márton József terménykereskedő lakásába, ahonnan nagymennyiségű fehérműt, ruhaféléket és más értékeket lopott. A tolvaj cselédleányt lefogták és lopás miatt eljarsat indítottak ellene.

Sándor Lajos, Lévay Péter és Káli György cigányok betörték Erős István vasastrambal kereskedőhöz, ahonnan 3000 lej és sok árut loptak. A lefogott cigányokat átadták az ügyességnek.

Feljelentés a sanmartini felekezeti iskola ellen Suteu Isidor segéd tanfelügyelő a sanmartini felekezeti iskoláról vizsgálatot tartott. Mindent a legnagyobb rendben talált. Anonban az inspektor végén egy ültökopott könyvecikét megakadt a szeme. Egy 1901-ben Budapestten kiadott kis-katé volt. Hittankönyv, amely senkinek sem vet. A bevezetett razia forrás csakhamar előkerült még egy katekizmus. A tanfelügyelő az esetről nagy jegyzőkönyvet készített s azt előterjesztette egyenesen a miniszterhez.

Öngyilkosság. Tamás László 40 éves sanmartini gánda három hettel ezelőtt elütni hozni. A múlt héten felakasztva találták meg a község közelében fekvő erdőben.

SOCIETATEA VANATORILOR DIN MERCUREA-CIUC va fine adunarea generala in ziua de 15 Februarie 1936 la ora 18, in localul Ceroului Comoroiilor. In caz de adunarea nu va fi in numar, ea se va tine in ziua de 22 Februarie 1936 la ora 18, cu orice numar de membri prezenti, cu urmatoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunarii prin preşedintele. 2. Raportul secretarului. 3. Raportul comitetului de control. 4. Intocmirea bugetului pe anul 1936. 5. Alegerea directiei noi si a comitetului nou. 6. Propuneri (acostea treaba inaintata Directiei noi cu 3 zile inainte de adunarea generala, in scris). Directiunea Societatii.

CSIKSZEREDAI VADÁSZTÁRSÁG folyó évi február hó 15-én, határozatképtelenség esetén 1936 évi február hó 22-én, 18 órakor tartja évi rendezés közgyűlést, a Kereskedői Kör helyiségében, a következő tárgysorozattal: 1. Előnöki megnyitó 2. Tiszktári jelentés 3. Számvizsgáló bizottság jelentése 4. Az 1936 évi költségvetés megállapítása 5. Tiszttalálás 6. Indítványok (ezek 3 nappal a gyűlés előtt írásban benyújtandók az igazgatósághoz). A Vadásztárság Igazgatósága.

COMITETUL FILIALEI „CRUCEA ROŞIE” A ROMÂNIEI Mercurea-Ciuc, aduce la cunoştinţa tuturor, că orice ofranţă in bani sau alimente trimise „Crucei Roşii” pentru localitatea din Moldova şi Basarabia sunt scutite de taxe postale conform înţelegerii Centralei „CRUCEA ROŞIE” cu direcţia poştelor.

A ROMÂNIAI ORSZÁGOS VÖRÖSKERESZT EGYESÜLET csikmegyei tegezata közhírre teszi, hogy a moldovai és baszarabiai néklülözök részére a Vöröskereszt Egyesületétől küldött pénz-, vagy természetbeni adományok, a posta vezérgazgatóság rendelkezése értelmében, mentesek a postai szállítási díjak alól.

Kérésiml A helybéli román. kath. főgimnázium könyvtárában Vitos Mózes: „Csikmegyei Füzetek” című havifolyóiratnak hiányoznak a 20, 25, 33, 34, stb. számok, akinek ezek, mint feles példányok megvannak, kérjük azt a főgimnáziumba elküldeni.

Hockey-ten. A C. S. C. korcsolya szakosztálya folyó évi február hó 8-án (szombat) este 8 órai kezdettel tombolával egybekötött teaseset rendez a Bounresti étterem összes helyiségeiben. A szakosztály vezetősége ezen az estélyen eddig Mercurea-Ciucban nem látott, teljesen új meglátésekben fogja a t. megjelentőket részesíteni. Tekintettel arra a körülményre, hogy a hockey-otsept február 11-én az országos bajnoki mérkőzések lejátszása előlából Bounrestébe indul, kért a rendezőség a m. t. sportterület közönséget, hogy szives és áldozatkész támogatásával segítse hozzá a csapatot a 4—5 napos távollét költségeinek előteremtéséhez.

Előkészületek az EGE. Clujj vetőmag kiállítására. Február 16—22 napján tartja meg az E. délyi Gazdasági Egyesület Clujban a tavaszi vetési időny előtti vetőmagkiállítását, amelyre az előkészületek serényen folynak. A kiállítás az E. G. E. Muresan u. 10 sz. alatti színházában lesz. A termelői nagy számban jelentettek be részvételüket, ugyelintén a vetőmag-kereskedelem is méltóképpen lesz képviselve, úgy, hogy minden erdélyi gazda összes vetőmagszükségletét a legelőszobában és legjobb minőségben e kiállításon szerezheti be az idén. Az egyesület a kiállítás alkalmából 50 százalékos vasuti kedvezmény engedélyezését kérte CFR-től. A kiállításon a gabona, takarmány, ipari, o'ajmjavak, kapásnövények, vetőmagokon kívül képviselve lesznek a zöldség, virág, gyógynövény stb. magvak is. A növényvádelem ma már közismert jelentősége a kiállításra is ki fog domborodni, mert a legjobban bevált és leg-smertebb növényvédelmi szerek mind bemutatásra kerülnek és beszerezhetőek lesznek. A kiállítás való részvétel szándék az EGE-hez jelentendő be Cluj, Muresan utca 10 sz. alá.

Szövő és fehérmű szabásmű és varró tanfolyamok Turdán. Az erdélyi magyar fiatal leányokat és asszonyokat bizonyára nagyon fogja érdekelni az az ünneplés és áldásos munka, amit erdeklőkben a M. sz. Társulat tartandó szervezte az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel karöltve végez. A Missziós Társulat ugyanis febr. 1-től márc. 15-ig Turdán 6 hetes szövő tanfolyamot rendez Papp Rózsi vezetésével. A szövő tanfolyam befejezése után, folytatódagosan 2 hónapos fehérmű és ágymű sz. bászati és varrótanfolyamot rendez márc. 15-től május 15-ig. Ezt a tanfolyamot Deezsnyó Tömös-váry Marika ny. ipariskolai tanárnő fogja vezetni, aki más széles körben ismert kiváló szaktudásáról és kitűnő pedagógiai módszereiről. A szövő vagy varró tanfolyam résztvevői díjazt egy-egy tanfolyamra 500 lej személyenként. Akik elszállásolást igényelnek azok szállással és étellel együtt egész időre egy-egy tanfolyamért 1500 lejt fizetnek. Jelentkezéseket elfogadja az EGE. Cluj, Muresan utca 0 és a Missziós Társulat Szervezete Turda.

Ping-pong. Folyó hó 26-án Targu-Săneşes sportegyletének rendezésében, nagy érdeklődés mellett lezajlott versenyen városunk ping pong csapata nagyon szép helyezéseket ért el. Csapatversenyben harmadik helyen végzett, míg egyéniben Szvoboda révén az első csatáyon ötközik, a második osztályon első helyezést ért el. A csapat olyan fejlődést ért el, hogy közelebből minden reményünk megvan arra, hogy a C. S. C. ping-pong szakosztálya is az élre kerül székelyföldi viszonylatban.

A méhészek nem fizetnek kereskedelmi adót. A pénzügyminiszter rendelkezést adott ki, amely szerint a földbirtokosoknak a méhészetből származó jövedelem után, tekintettel arra, hogy ez az ágazat is a mezőgazdaság körébe tartozik, nem kell kereskedelmi adót fizetniük. Ha azonban a méhészet valakit bérli földön kereskedelmi céllal folytatja, akkor az illetőknek ke eskedelmi adót kell fizetni.

Újból felemelik a kérvények bélyegilletékét. Előszörban azoknak a folyamodványoknak illetékét fogják fölmeletni, melyeknek illetékét Szászban mintesze 11 lejről 9 lejre emelték. A kérvények illetékét hasonlóképpen föl fogják emelni és számlákon stb. fokozni fogják a repülőbélyegek használatát. Ugyancsak terbe vették, hogy a repülőbélyegek kibocsátásának és kezelésének ellenőrzését a pénzügyminiszterium bélyegigazgatósága lássa el ezantul.

Amerikából Budapestre utatott egyedül egy 4 éves leányka. Nehány nappal ezelőtt egyik tudapesti pályaudvarra egy 4 éves leányka érkezett, aki az Amerikai Egyesült Államok egyik nagy városából, Csikágóából egyedül utazott Budapestig. A kisleányok egy tábla volt a nyakán, melyre angolul, franciául, németül és magyarul az volt felírva: „Pap Károly, aki Csikágóából indult utazni, Bn'apestre utazik. Kéri a jószívű embereket, igazítsák utáa s vigyázzanak rá.” A leányka apja Pap Károly felutaló, akinek elhalt felesége Budapestben lakik. Hozzá küldte a kisleányt, hogy magyarul tanuljon, oszrábe pedig volt feleségének második házasságából való, hat éves kisláa fogó h'kagóba kintazni.

Bűnvádi feljelentés Russu főerdőr ellen. Kelemen J nos 56 éves ciuci lakó szabályzerű bárcával fat hozott az erdőből. Összetűlközött Russu főrdőrrel, aki felszólította, hogy a fat azonnal tegye le. A szegény ember igazának tudtában a felszólításnak nem tett eleget. Felmutatta bárcáját és igazolta, hogy a fat nem lopta. Erre az erdőőr puskatusznit kezdte a székely embert és felháborító módon összerverte. Az esetnek szemtanúi voltak Kocsics Ferenc, Kelemen Antal Mihály és Szász Elek, akik bizonyítják, hogy milyen ártatlanul érte Kelemen az insulust. A súlyosan bántalmazott ember bűnvádi feljelentést tett a hatalmával viázó erdőőr ellen.

Törvényeségi hír. Barabás Gyula frumosnál lakóst verekedésért 15 napi fogságra ítéltek.

Öven szászlektan román dal. A bélyegminiszter illetékes osztályának rendelete szerint ezantul a kávéházak, éttermek és nyilvános mulatóhelyek zenekara legalább 50 százalékban román nemzeti dal kötelések játszanak. A gyakorlati megoldása ennek a rendelkezésnek komplikált mert a mulatós emberek hangulatát alapul véve, nem igen lehet ilyen korlátokat szabni meg aztán a szórakozni vágyó közönség többsége és temperamentuma kell, hogy meghatározza a zenekar tapintatos megatartását.

Munkaszerencsétlenség. András Balázst a helybéli vasúttelep művezetőjét a múlt héten súlyos szerencsétlenség érte. Egy közútlőkövet próbáltak ki, amely a nagy forgási sebesség alatt szétszakadt és egy hatalmas kődarab András Balázst gyomron vágta. A helybéli kórház sebészeti osztályán vették gondos ápolás alá. Állapota súlyos, de már túl van az életveszélyen.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett édesapánk e' bonyta alkalmából ezantul faszűt ki hálás köszönetünket mindazoknak, akik részvételükkel hányatványt enyhíteni chajították és a temetőben részvételtek.

Csiksomlyó, 1936. január hó 26.
Fiam J. nka, Géza és Rezső.

Csikszeredában, Capitan Vulovici ucca 23. szám alatt 1 szoba butorozva, teljes ellátás mellett kiadó.

Haszonbérleti hirdetmény.

Néhai B. k. E. E. k. szül. Csudó T. réz örökösök elajdonát képviselő ingatlanok az 1936 gazdasági évről 1936 évi február hó 9-én délután 1 órakor, a csikszeredai közbirtokosság székhelyében, a legelőbbet igényelők nyilvános árverésben haszonbérletre adtak.

1. Bal. R. gele Ferdinand 48. szám alatti belső.
2. R. t. kaszáló, szögöldi határ, csepolás mellett, 3 hold 126 négyzetööl.
3. Erdői kaszáló Szabó György, 3 hold 780 sz. ööl, szögöldi határ.
4. Szántó és kaszáló, rétre menő, 3 hold 308 sz. ööl, szögöldi határ.
5. Szántóba dőlőben 100 négyzetööl.
6. 14 hold cikszeredai közhelybéli illetmény folyó évi felvás és legeltetési joggal.

Haszonbérlet összege árverés alkalmával azonnal fizetendő.
Mercurea Ciuc, 1932 évi január hó 27-én.
Gondnok.

Mercurea Ciuc—Csikszeredában, a Reg. Ferdinád uccában egy üzlethelyiségből és négy lakásból álló belsőség eladó. Érdeklődőknek felvilágosításra a cártai:—karczfalvai (jud. Ciuc) román. kath. plebania szolgál.

Építkezésekhez jó minőségű meszet
bármilyen mennyiségben, kedvező feltételek mellett az az építkezés helyére szállítunk.
Megkeresésre ajánlattal szolgálunk.
VICTORIA
Általános Gazdasági Szövetkezet mészüzeme, Sándominio-Ciuc (Csikszentdomokos)

Prima friss tej és mindenféle tejtermék kapható, László kertészetben.

MODELL KALAPOK
tis naponként új formák olcsó árban, megtekinthetők
VENCZEL TANÁRNÉNÁL
Ugyanott készülnek mindenféle női kalapok olcsóról anyag hosszadásával. Kalapok átnakítása a legrövidebb idő alatt.
Csikszereda, I. C. Bratianu (Gimnázium)-ucca 112. sz., a Sörház közelében.

HEGEDŐRÁKAT
conservatoriumi módszer szerint, jutányosan ad:
SPRENOZ GIZI, Csikszereda
Str. Cap. Vulovici (Hargita-ucca) 26.